

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 3. Continuatur solutio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

nem terminare non possit; neque enim prudenter potest aliquis velle, ne homo sit animal rationale; Possibilitasque passiva nullam includit imperfectionem, hoc est carentiam sibi debiti, adeoque includit omnem debitam sibi perfectionem, sed non omnem simpliciter & absolute, quia hoc est proprium soli bono summo; Rursus possibilitas continet formaliter suam perfectionem, eminenter non continet alias; secus summum bonum, stultequis quis vellet perire passivam possibilitatem, quia implicat illam perire ob nexum cum omnipotentia, vellet enim Omnipotentiam perire, quod est absurdum. Attendendo autem ad hoc, quod possibilitas passiva creaturarum non dicat omnem simpliciter & absolute perfectionem, ex eoque contemni possit ne in actum reducat, dici potest quod nullum æternum ac necessarium physice sit capax terminare prudentem fugam & displicentiam, quod tamen est æternum ac necessarium metaphysice potest hanc displicentiam terminare in ordine, V. G. ad suum extra causas educi & poni in statu physico, non potest tamen terminare displicentiam prudentem circa ipsum nexum essentialium prædicatorum, neque enim DEO displicere potest, quod homo sit animal rationale.

INSTAT II. DEUS sibi ipsi se solo planè sufficit ut existat, & cum sit Dominus universorum, omnia à se distincta, habet sub dominio suo; ergo potest omnia à se distincta efficaciter contemnere, & dicere, nolo ut sit aliquid à me distinctum, sufficit mea essentia infinita: quod est principium Theologicum pro unitate DEI; quod apud nos vim non habet, si enim daretur aliquid ens simpliciter necessarium extra DEUM, qualis esset possibilitas creaturæ, non posset illud efficaciter contemnere; neque illud habere sub suo dominio, ut conceditur. Unde etiam illud deberet necessariò amari eadem necessitate, quā amat se, deberetque huicenti conferre ubiuitatem, æternitatem &c. Et tamen DEUS ipsam pretiosam humanitatem Filii sui respuere absolute loquendo potest.

RESPONDETUR. Hæc omnia esse vera de Ente necessario & æterno physice, & quoad existentiam, non de ente necessario, quoad essentialium prædicatorum nexum quamvis absolventem à tempore. Deinde quero an hominem possit Deus facere asinum vel non? si potest, ergo potest produci ens rationis: si non potest, quomodo Deus habet hominem sub dominio, cum de illo disponere non possit ut voluerit: Quod procedit etiam de ipsa possibilitate passiva. Et si Oppositi recurrant, quod sufficiat ad salvandum Dominium Dei ut possit de existentia, esseque actuali disponere, idem nos dicemus. Potest consequenter dicere Deus, nolo ut existat aliquid à me distinctum, sed non potest dicere, nolo ut aliquid à me distinctum,

habeat essentialem nexum suorum prædicatorum. Ex hoc autem principio quia potest Deus dicere, nolo ut sit aliquid à me distinctum, infertur benè, ergo Deus est liber in condendo mundum. Negatur etiam quod possibilitatem secundum essentialia spectatam possit contemnere aut efficaciter respuere Deus, cum non possit dicere; nolo ut homo sit homo, & per Theologos possibilia necessariò amat Deus, necessariò ex illorum amore spirat Spiritum sanctum, adeoque eadem necessitate, licet non appetiatiue amat illa ac se.

INSTAT. III. Certum est ex fide nihil distinctum existere ab æterno, sed si essentia creaturæ ab æterno fuit aliquid in se intrinsecè, eo ipso existebat, eò quod existere aliquid, nihil aliud est, quàm esse aliquid in se intrinsecè & non pure in Causa.

RESPONDETUR. Hoc argumentum probare, quod essentialis & possibilitati passivæ non sit danda actualitas, & realitas æterna, prout illa coincidit cum esse physico, sed non probat illis non convenire Metaphysicum esse reale, prout opponitur ficto, quod quidem independenter ab operatione sit non nisi fundamentaliter, possit tamen conceptu nostro actuari, adeoque cum fundamento in re, & ita, ut veritas illius nunquam in tempore aliquo inceperit. Quando autem S. Thomas nullam admittit veritatem æternam nisi primam, loquitur de veritate existente: admittit enim S. Thomas cum Aristotele propositiones æternæ veritatis.

Punctum Difficultatis 3.

Continuatur Solutio.

PONIT aliqua idem recentior contra esse distinctum creaturarum, quæ ne contra nos militent, hic sunt expendenda.

Objicit III. idem. Eo ipso quod intelligatur cognitio mea exprimere prædicata Lapidis, secluso quovis ente diminuto resultante ex mea cognitione Lapis denominatur formaliter cognosci, ergo lapis in esse cogniti formaliter constituitur per solam cognitionem ipsi extrinsecam præcisè. Et sanè videtur omnino idem dicere, qui dicit dari cognitionem de Lapide, & qui dicit lapidem cognosci, & tamen primum non includit entitatem diminutam.

RESPONDETUR. Quidquid sit de voce, an objectum notitiæ, debeat appellari ens diminutum, positio nostra in hoc stat. Cognitio est partus intellectus & objecti, nec potest esse sine objecto, & quia dantur propositiones æternæ veritatis, debebant dari & objecta æternæ veritatis: quæ quia ab æterno non erant actu, sed non nisi fundamentaliter dicimus ex illo fundamento erui objectum illud, quod non sit idolum quoddam, quale in universalibus reje-

ctum est, sed sit illa ipsa res, cuius fundamentum habebatur, actuali cognitione atnctâ. Huic propositioni ne videatur argumentum adlatum nocere, tenendum erit, quod eo ipso quod intelligatur cognitio, intelligatur v. g. Lapis formaliter cognosci activè, adeoque haberi id, quod se tenet à parte intellectus, non tamen intelligitur lapis formaliter cognosci passivè; nam objectum illius cognitionis seu cognitum passivè, non est ipsa cognitio, sed ipse lapis, sine quo cognitio Lapidis esse non potest.

INSTAT I. Antecedenter ad cognitionem lapidis, lapis denominatur cognoscibilis per solam virtutem cognoscendi: Ergo etiam lapis redditur actu cognitus, per solam cognitionem actu existentem & lapidi extrinsecam.

RESPONDETUR. Activè cognoscibilem denominari lapidem à solâ virtute cognoscendi, passivè tamen cognoscibilis denominatur à suorum prædicatorum talitate, cuius in propositionibus æternæ veritatis nonnisi fundamentum actu habetur.

INSTAT II. Ens diminutum à quo lapis dicitur cognitus formaliter vel est extrinsecum lapidi, vel intrinsecum? Si primum, ergo tam bene potest denominari lapis cognitus à cognitione, quàm ab ipso ente diminuto; utrumque enim est extrinsecum lapidi. Si secundum; contra est, quia sæpè contingit objectum non existere dum cognoscitur: Unde tunc objectum sicut nullum habet esse actuale, ita nec potentiam receptivam intrinsecè, alicujus entitatis, quamvis diminutæ. Casuque quo à diversis duo contradictoria de eodem affirmantur, deberet objectum intrinsecè recipere duo esse objectiva utriusque contradictorii.

RESPONDETUR. In nulla sententia ens illud diminutum recipitur in objecto cognito, sed ipsum objectum cognitum vocatur ens diminutum. Directè dici potest quod illud ens diminutum (rectius diceretur objectum passivè cognitum) sit sibi ipsi intrinsecum, quoad esse cognoscibile activum, sit quid illi extrinsecum, & tenens se à parte intellectus, si autem esse cognoscibile activum tenet se à parte intellectus non poterit objectum absque illo (ut vocas) Ente diminuto, appellari cognitum.

INSTABIS III. Etiam posito quod resisteret hujusmodi ens, adhuc in illo non posset consistere possibilitas creaturæ: nam ex Perez possibilitas rei est primus conceptus rei necessariò existens à se: Si enim possibilitas hominis existeret ab alio antecedenter, jam pro illo priori homo haberet posse esse ante suam possibilitatem: Ergo cum ens istud diminutum sit posterius realiter cognitione ex quâ profuit, non potest esse possibilitas creaturæ.

RESPOND. Non satis intelligi, quomodo possibilitas passiva sit necessariò existens à se, cum id soli DEO competat, qui non est primus con-

ceptus possibilitatis passivæ; habetque possibilitas in se imbibitam indigentiam, ut à Deo ponatur, in statu existentie.

INSTAT. Postea idem arguens, impugnando phrasim hanc. Possibilitas est ens diminutum. Quæ in quantum ostendunt quod possibilitas non sit quid actuale reale nemine cogitante ab æterno, bene concludunt, in quantum autem ens diminutum accipiunt grammaticaliter pro patiente defectum debitum perfectionis, non concludunt, quia Auctores non hanc diminutionem exprimere volunt, sed quod sit illic necessitas, sed diminuta, quia necessitas non inferens existentiam, est æternitas, sed non actualis extra causas, adeoque cum diminutione.

OBJICIT IV. Objectum propositionis affirmantis aliquam actualitatem debet esse actuale, & non purè potentiale, quia omnis propositio est vera per conformitatem ad suum objectum: sed possibilitas est objectum verificativum istius propositionis affirmantis aliquam actualitatem, quâ Deus ab æterno sibi dicebat, homo est actu possibilis, seu actu non repugnat: Ergo possibilitas hominis non est quid purè potentiale.

RESPONDETUR. Propositionis affirmantis aliquam actualitatem metaphysicam, sufficit ut sit objectum actuale intentionale, sicut & universale fabricatum ab intellectu, est objectum actuale intentionale; non est tamen necesse ut propositionis affirmantis actualitatem metaphysicam, sit objectum actuale physicum; ut ita servetur proportio & conformitas requisita. Et quia quando DEUS affirmat. Homo est actu possibilis, affirmat actualitatem metaphysicam, neque enim est ille homo actualiter physicè; ergo non debet illic quæri objectum actuale physicum, qualis actualitas physica ab æterno, soli DEO competit. Et certè illius propositionis: homo est actu possibilis, non tantum est sensus, datur actu possibilitas activa hominis, imò rigoroſè loquendo non debet esse hic sensus, quia possibilitas activa hominis non est homo, de quo tamen prædicatur Ly actu possibilis, sed debet esse sensus: datur actu passiva possibilitas, scilicet respondens intellectui divino ratione fundamenti, quod habet in suâ omnipotentia, quæ potest illum producere animal rationale, & nonnisi animal rationale.

INSTABIS. Esse quid in potentia convenit actu essentia hominis quamvis non existentis: non enim hoc illi convenit in potentia, ne datur processus in infinitum: Ergo dari debet actualitas aliqua objectiva, ratione cuius verificetur hæc propositio: convenit possibilitas actu essentia Antichristi, & si possibilitas Antichristi est quid in se intrinsecè verum & æternum, quomodo non datur actu.

RESPONDETUR. Si dicam, hoc ens actu non actuatur, velitque aliquis ex illo: actu infer-

inferre, quod hoc quod non est actu, actu existat, falsificantem redderet argumentationem suam: ita ex eo, quod essentia hominis vel Antichristi sit quid actu in potentia, seu quod conveniat possibilitas actu essentiae hominis inferre actualitatem, videtur esse falsificans argumentatio; idque ideo quia vi illius termini convenit possibilitas actu objectivè, significatur Ly non actuatur, sed actuari potest, hoc autem ipsam actualitatem pro futuro, non pro praesentide signat.

Ex præhabitis, Addo: Hanc propositionem *homo est actu possibilis*, si procedere dicatur de possibilitate activa est nemine cogitante ab æterno vera, quia nemine cogitante datur ab æterno omnipotentia quæ est possibilitas activa hominis. Si autem procedat de possibilitate passiva, non est nemine cogitante actu objectivè vera, sed non nisi fundamentaliter vera secundum explicata. Consequenter conceditur actualitas aliqua Metaphysica, non tamen Physica verificativa dictæ propositionis. Ad maximum hic infertur actualitas termini, quæ est competens etiam his, quæ non sunt actu, quales sunt termini relationis transcendentalis.

Objicitur V. Per nos saltem consecutivè & secundariò possibilitas rerum est non implicare contradictionem, hoc autem dici non potest ens purè negativum, quia non identificaretur cum ente positivo: Sed possibilitas muscæ identificatur cum ente positivo, ergò possibilitas ejus est ens positivum.

RESPONDETUR. Illas solas negationes positivo non identificari, quæ sunt negationes tollentes ipsum positivum, & contradictorium positivum, alias idem esset & non esset, idem foret affirmatio & negatio. Possunt tamen negationes identificari non tollentes illud positivum, sicut identificatur homini negatio cervi, quia non tollit positivum hominis, non identificatur autè negatio hominis, quia tollit hominè. Identificatio autem illa negationis, ut suppono ex aliis materiis, est secundum id quod dicit illa negatio in Recto, ipsummet illud esse in recto enim dicit aliquid positivum. Reliqua argumenta ostendunt potius possibilitatem concipi debere per aliquid positivum quod etiam à nobis dicitur.

Punctum Difficultatis 4.

Expenduntur aliqua propositiones.

I. PROPOSITIO argumentis. *Essentia rei in se actu possibilis nihil est in se intrinsecè, sed est pura denominatio extrinseca desumpta ab omnipotentia.*

Prima pars propositionis hujus est vera in nostris principiis secundum limitationes adlatas, quod scilicet nihil sit intrinsecè physice. Secunda pars limitari debere, si enim sit sensus

nullum esse reale physicum convenire actu essentis rerum, sed solum convenire illis continentiam in omnipotentia, & posse contineri, sic propositio sumpta est vera; sed hoc non deberet appellari denominatio extrinseca, contineri enim in aliquo tanquam in causa non est denominatio extrinseca, & hoc quod est contineri in omnipotentia habetur ex ipso etiam prædicatorum nexu præsupposito.

II. PROPOSITIO. *Antichristus possibilis est quoddam concretum Logicum pro subiecto dicens essentiam, quæ tamen nihil sit in se intrinsecè, pro formali verò in obliquo, idem Antichristus merè possibilis, dicit ipsam omnipotentiam DEI prout virtute continentem Antichristum.*

Quod attinet ad hanc propositionem; accipiendo subiectum illius, quod est essentia Antichristi de qua dicitur quod nihil sit in se intrinsecè, duo dici possunt: quod scilicet illa essentia nihil in se intrinsecè physice in genere existentia, actualitatisque quæ sit nemine cogitante, falsum tamen est quod sit nihil intrinsecè in ratione essentia, & Metaphysicè, quæ nihil quidem est actu ab æterno, est tamen fundamentaliter. Rursus si est essentia, ergò non est nihil seu non esse essentia, alioqui non esset hoc, quod est, si autem illic non est non esse essentia, quomodo dicitur nihil esse in se intrinsecè in ratione essentia. Et certè pro illo priori, in quantum concipitur ante advenientem denominationem extrinsecam possibilitatis est jam essentia, per quid ergò constituitur? & illud constitutum erit quæsitus conceptus possibilitatis passiva.

III. PROPOSITIO. *Possibilitas activa denominat Antichristum possibilem, & sicut cognitum & amatum sunt concreta Logica, & pro materiali dicunt obiectum, quod quandoque non est in se intrinsecè, pro formali verò dicunt cognitionem, amorem, à quibus veluti à formis extrinsecis obiectum illud extrinsecum dicitur cognitum aut amatum. Ita & in presenti.*

Quod attinet ad cognitum & amatum. Putarem esse condistinguendas has propositiones: est cognitum, est amatum: à propositionibus: est cognoscibile, est amabile. In prioribus illis tota ratio habetur à formâ extrinsecâ, unde hæc denominata appellantur extrinseca: In posterioribus habetur quidem ratio cognitionis & amoris, quomodo enim esset aliquid cognoscibile si non dabilis esset ejus cognitio, dicit tamen etiam pro sua parte rationem cognoscibilis, rationem boni seu amabilis, quæ ipsa Formalitas antecedit rationem cognitionis & amabilitatis, non enim ideo aliquid amabile est à priori, quia amatur, sed ideo amatur quia amabile est: ita & possibilitas passiva se in presenti habet; non autem ut merè cognitum: quia possibilitas passiva non desumitur merè ab omnipotentia, quanquam condistinguendo cognitum in cognitum activè & cognitum passivè,

† D 3

cogni.